

«Розквітай же, рідна українська МОВО!»

Сценарій свята до Міжнародного дня рідної мови

Сцена прикрашена квітами, рушниками. У центрі слова «О слово рідне, що без тебе я!».

Лунають слова за сценою:

«Ну що б, здавалося, слова...

Слова та голос — більш нічого,

А серце б'ється — ожива,

Як їх почує!»

Згорають очі слів, згорають слів повіки.

Та є слова, що рвуть байдужий рот.

Це наше слово. Жить йому повіки.

Народ всевічний. Слово — наш народ.

На сцену виходять ведучі.

ВЕДУЧИЙ Рідне слово... Скільки в тобі чарівних звуків, животворного трепету і вогню! Скільки в тобі доброти і лагідності, мудрості земної, закладеної ще славними вільнолюбними предками. Що може бути дорожчим для людини, як рідне слово?

Коли до серця крадеться тривога,—

За долю України я боюсь,—

З молитвою звертаюся до Бога

І мовою українською молюсь.

Прошу для України в Бога щастя

І захисту для всіх її дітей.

А мова українська, мов причастя,

Теплом своїм торкається грудей...

О Боже мій, Великий, Всемогутній,

Мою українську мову порятуй.
І в світлий день пришестя, день майбутній
Вкраїні Царство Щастя приготуй.
Коли до серця крадеться тривога,—
За долю України я боюсь,—
З молитвою звертаюся до Бога
І мовою українською молюсь.

ВЕДУЧА Мова — це той інструмент, який єднає націю, народ в єдине ціле. Це великий скарб, який треба шанувати, берегти і розумно збагачувати.

ВЕДУЧИЙ Ми переконані, що тут зібралися справжні українці, шанувальники рідного слова, знавці бездонної скарбниці нашого фольклору, української пісні.

ВЕДУЧА Тож запрошуємо всіх вас на свято української мови, яка є міцним корінням нашої вічно-живої культури.

Гімн України

«Молитва до мови» К. Мотрич

Мово! Пресвята Богородице мого народу! З чорнозему, рясту, любистку, м`яти, євшан-зілля, з роси, дніпровської води, від зорі і місяця народжена!

Мово! Мудра Берегине, що не давала погаснути земному вогнищу роду нашого і тримала народ на небесному Олімпі волелюбності, слави і гордого духу.

Мово! Велична молитво наша у своїй нероздільній трійці, що єси ти і Бог-Любов, і Бог-Віра, і Бог-Надія. Тож стояла ти на чатах коло вівтаря нашого національного храму й не впускала туди злого духа виродження, злого духа скверноти, злого духа ганьби. І множила край веселий, святоруський і люд хрещений талантами, невмирущим вогнем пісень і наповнювала душу Божим сяйвом золотисто-небесним, бо то кольори духовності і Божого знамення.

Мово моя! Звонкова кринице на дорозі нашої долі. Твої джерела б`ють десь від магми, тому й вогненна така. А вночі купаються в Тобі ясні зорі, тому й ласкава така. Тож зцілювала Ти втомлених духом, давала силу, здоров`я, довгий вік і навіть безсмертя тим, що молилися на дароване Тобою Слово. Бо “Споконвіку було Слово. І Слово було у Бога. І Слово було Бог”.

ВЕДУЧИЙ «Найбільше і найдорожче добро в кожного народу — це його мова, ота багата скарбниця, в яку народ складає і своє давнє життя, і свої сподіванки, розум, досвід, почування»,— писав Панас Мирний.

ВЕДУЧА У світі існує понад 6 тисяч мов. Кожна мова неповторна. Як не існує веселки без різнобарв'я кольорів, так не існує людства без барвистого вінка мов, однією з кращих квіток якого є наша українська мова — державна мова України.

УЧЕНЬ

Мово рідна, слово рідне,
Хто вас забуває,
Той у грудях не серденько,
Тільки камінь має...
У тій мові ми співали,
В ній казки казали,
У тій мові нам минувшість
Нашу відкривали...

УЧЕНЬ

Мова кожного народу
неповторна і — своя;
в ній гримлять громи в негоду,
в тиші — трелі солов'я.
На своїй природній мові
І потоки гомонять;
Зелен-клени у діброві
По-кленовому шумлять.
Солов'їну, барвінкову,
Колосисту — на віки —
Українську рідну мову
В дар мені дали батьки.
Берегти її, плекати
Буду всюди й повсякчас,—
Бо ж єдина — так, як мати,—
Мова в кожного із нас.

ВЕДУЧИЙ Золота струна мови — символ таланту, краси і добробуту народу. Вона піснею бринить у його душі, барвисто квітує на рушниках та килимах, дивує вигадливістю кольорових мініатюр на писанках, але найголосніше озивається в пісні.

Пісня

ВЕДУЧА Як чудово, коли народ зберігає свою мову. Адже мова — це показник існування нації. Поки існує мова, існує народ. У різних куточках світу лунає сьогодні українська мова. Де б не проживали представники української діаспори: в Німеччині чи Австралії, Сполучених Штатах Америки чи в Канаді,— скрізь вони утворюють свої національні осередки, відкривають українські школи, випускають українську пресу, передають із покоління в покоління рідну мову, аби не загубився український родовід серед інших національностей. На весь світ стало відомим ім'я Петра Яцика, українського мецената з Канади, який започаткував проведення Міжнародного конкурсу знавців української мови, спрямованого на пропаганду і підтримку розвитку української мови.

ВЕДУЧИЙ І як боляче усвідомлювати, що ми, живучи на своїй, Богом нам даній землі, в час, коли постала, як благословення Боже, вимріяна Шевченком незалежна Україна, в час, коли ми маємо здійснювати мрію Кобзаря — об'єднатися в одну велику сім'ю, ім'я якій — українська нація, все ще зрікаємося мови наших пращурів, а значить, і свого національного коріння. Нерідко ще зустрічаються такі люди, як у гуморесці Павла Глазового „Кухлик”.(Звучить гумореска у виконанні учня).

Дід приїхав із села,

Ходить по столиці.

Має гроші – не мина

Жодної крамниці.

Попросив він: - Покажіть

Кухлик той, що з краю.

Продавщиця: - Што? Чево?

Я не панімаю.

- Кухлик, люба, покажіть,

Той, що збоку смужка.

- Да какой же кухлик здесь,

Если это кружка!

Дід у руки кухлик взяв

І насупив брови:

- В Україні живете

Й не знаєте мови...

Продавщиця теж була

Гостра та бідова.

- У мене єсть свій язик,

Ні к чєму мне мова.

І сказав їй мудрий дід:

- Цим пишатися не слід,

Бо така сама біда

В моєї корови:

Має, бідна, язика

– І не знає мови!

ВЕДУЧА Історія кожного народу має героїчні й трагічні, щасливі й нещасні сторінки. На долю України випали великі поневіряння: турецько-татарські орди, польські феодали, російський царизм хотіли поневолити наш народ. Забороняли мати власну історію, культуру, мову.

Мово рідна! Мово невмируща!

Нездоланна в просторі віків!

Ти потрібна нам, як хліб насущний,

Як дарунок вічний прабатьків.

Знаю: вороги не раз топтали

Нашу мову упродовж віків,

«Рідні» доморощені вандали

Поклонялись мові чужаків.

...Той, хто рідну мову забуває,

Всіх продасть: і матір, і дітей.

Той Вітчизни рідної не має

І повагу втратить у людей.

ВЕДУЧИЙ Рідна мово! Який тернистий шлях довелося пройти тобі у своєму розвитку, скільки заборон витерпіти, яку мученицьку, але велику долю вистраждати.

ВЕДУЧА Ось кілька сторінок «Скорботного календаря української мови»:

- 1720 рік - російський цар Петро I заборонив друкувати книги українською мовою.

- 1775 рік - зруйновано Запорозьку Січ і закрито українські школи при полкових козацьких канцеляріях.
- 1862 рік — закрито українські недільні школи, які безкоштовно організовували видатні діячі української культури, заборонено видавати книжки українською мовою.
- 1876 рік — указ російського царя Олександра II про заборону друкування нот українських пісень.
- 1884 рік — закрито всі українські театри.
- 1908 рік - вся культурна й освітня діяльність в Україні визнана царським урядом Росії шкідливою.
- 1914 рік — російський цар Микола II ліквідує українську пресу - газети й журнали.
- 1938 рік — сталінський уряд видає постанову про обов'язкове вивчення російської мови, чим підтинає коріння мові українській.
- 1983 рік — видано постанову про так зване посилене вивчення російської мови в школах, що призвело до нехтування рідною мовою навіть багатьма українцями.
- 1989 рік - видано постанову, яка закріплювала в Україні російську мову як офіційну загальнодержавну мову, чим українську мову було відсунуто на другий план, що позначається ще й сьогодні...

Пісня «Стоїть гора високая»

ВЕДУЧА Почуйте, друзі, крик згорьованої душі українських поетів, зойк їх зраненого серця, відчуйте їх болі у своїй душі — і згадайте, що ми українці, нащадки козацького роду, а не хохли без роду і племені.

УЧЕНЬ

Молитва за рідну мову

Боже, Отче милостивий,
 Ти нам дав ту мову красну,
 Поміж мовами найкращу,
 Нашу рідну, нашу власну.

Тою мовою співала
 Нам, маленьким, наша мати,
 Тою мовою навчала

Тебе, Боже, прославляти.

Тою мовою ми можем
Величатись перед світом,
Бо між мовами ця мова -
Мов троянда поміж цвітом.

Хоч би й хто напастував нас,
Хоч би й хто посмів грозити, -
Дай нам силу, дай відвагу
Рідну мову боронити.

Поможи, Небес Владико,
Хай буде по Твоїй волі,
Щоб та мова гомоніла
Вільно: в хаті, церкві, в школі.

Дай діждати пошанівку
Рідного святого слова,
Щоб цвіла на славу Божу
Наша українська мова!

ВЕДУЧА Українська література має свою могутню класику визнаних світом геніїв:
Тараса Шевченка, Івана Франка, Лесю Українку, Михайла Коцюбинського, Василя
Симоненка. Золоту скарбницю рідної мови збагатили відомі майстри художнього слова
– сучасні українські письменники: Ліна Костенко, Олесь Гончар, Павло Загребельний,
Дмитро Павличко, Іван Драч. Прислухаймось до чарівних звуків, материнської
лагідності і доброти, мудрості земної, втілених у поетичне слово.

Учень.

Я знаю силу слова –
воно гостріш штика
І швидше навіть кулі,
не тільки літака.

Воно проміння швидше,
в нім – думка й почуття
воно іде в народи
для вічного життя...

В.Сосюра

Пісня

ВЕДУЧИЙ Мова — це показник культури людини. Недаремно говорять: «Заговори, щоб я тебе побачив». Зречення рідної мови в наслідку призводить не тільки до мовної деградації, а й до самознищення особистості.

Не грайся словом. Є святі слова,
Що матері з доріг вертають сина.
Спіши до неї, доки ще жива,
Допоки розум і допоки сила.
Знайди те слово - вічне і земне.
За часом час нам світ перестилає.
Минуще все. Лиш слово не мине
І та любов, що смертю смерть долає.

ВЕДУЧА Українська мова створила українську народну пісню. Вона піднесла мову до чарівних висот, розкривши все її багатство і красу. Мабуть, не існує такого куточка Землі, де б не лунала українська пісня.

Пісня «Птах волі»

ВЕДУЧИЙ Таких чудових пісень, цих перлин світового мелосу український народ витворив тисячі, а якщо точніше — більше 300 тисяч. У народних піснях, на витворах красного письменства од віків стугонить висока ідея глибокої синівської любові до рідного краю, до неньки-України. Народна ж пісня жива доти, доки жива її першооснова — мова.

УЧЕНЬ

Гріховний світ вирує неспроста,
Підступний демон, що керує нами,
Та піднімається нетлінно над віками
Велична постать вічного Христа.

О Господи! Знайди нас всіх, знайди,
Бо ми блукаєм хащами ще й нині.
Прости гріхи й провини безневинні,
І до спасіння всіх нас поведи.

УЧЕНЬ

О Господи! Зціли нас всіх, зціли,"
Всели в серця неопалиму мрію,
Щоб ми, впізнавши віру і надію,
Жорстокий світ добром перемогли.
Моя прекрасна українська мова,
Найкраща пісня в стоголоссі трав,
Кохане слово, наше рідне слово,
Яке колись Шевченко покохав.

УЧЕНЬ

Ти все знесла: насмішки і зневаги,
Бездушну гру ворожих лжеїдей,
Ти, сповнена любові і відваги,
З-за ґрат летіла птахом до людей.
Ти наш вогонь на темнім полі битви,
Невинна кров, пролита в боротьбі,
Тебе вкладаєм тихо до молитви
І за спасіння дякуєм тобі.

ВЕДУЧА Тож плекаймо чудовий сад української мови, донесений до нас із глибини віків. Шануймо ж мову наших предків, мову Шевченка і Франка. Нехай вона стане мовою наших дітей і онуків, мовою наших нащадків, щоб не зникла Україна, не зник великий материк у слов'янському морі.

ВЕДУЧИЙ Сьогодні ще актуальніше звучить голос нашого відомого поета Василя Симоненка «Без мови, без святості душі, без думки про завтрашній день немає громадянина».

Виконується пісня на слова В. Симоненка «Лебеді материнства»

УЧЕНЬ

Рідна мово моя українська

Рідна мово моя українська,

В світі гордо, натхненно звучи!

Волелюбна моя, материнська,

Мово рідна моя, не мовчи!

Хай же світлою буде дорога

Серед різних нелегких доріг...

Ми звертаємось нині до Бога,

Щоб тобі, мово, він допоміг.

Матір Божа, свята і єдина,

Дай нам щастя, любові й тепла!

Щоб квітуча моя Україна

Рідну мову, як стяг, підняла.

Будь прихильною, Матінко Божа!

Жити праведно в світі навчи!

Щоб світила нам зірка погожа.

Мово рідна моя, не мовчи!

ВЕДУЧА Ось і добігає кінця наше свято. У пророчому посланні «І мертвим, і живим, і ненародженим землякам моїм» український Мойсей — Тарас Григорович Шевченко писав:

Все розберіть... та й спитайте

Тоді себе: що ми?

Чиї сини? яких батьків?

Ким? За що закуті?

ВЕДУЧИЙ Поставмо ці питання й собі. Відчуймо себе не «рабами, подножками, гряззю Москви» і не «варшавським сміттям», не «перевертнями», що «з матері полатану сорочку знімають, помагають недолюдкам матір катувати». Ні! Згадаймо, що...

Ми є нащадки гнівного Тараса,

Його терни торкнулись наших тіл.

Народ возвести в націю — не в расу

Огненным словом Велетень хотів...

Встеляймо кручу пам'яті щоденно

Освяченими вітами верби:

Держава наша буде суверенна,

Коли відчуємо себе народом ми.

Під перші акорди пісні « Мово моя!» П. Двірського учасники свята виходять на сцену.